

## Input nieuwe collegeperiode Gedeputeerde Staten

De nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening geeft provincies een palet aan instrumenten, waarmee zij langs een aantal lijnen invloed kunnen uitoefenen op het ruimtelijk beleid van gemeenten. Voor de inzet van deze instrumenten is het hebben van een gedegen structuurvisie noodzakelijk. Betrokkenheid van het regionale bedrijfsleven bij de invulling ervan is daarom een 'must'. De economische dynamiek van een gebied is gebaat bij regionale afstemming van voorzieningen en bedrijfslocaties. Een stevige coördinerende rol van de provincie is hierin onmisbaar. Het bedrijfsleven verwacht dat de provincie deze ruimtelijke regierol de komende vier jaar voortvarend opgepakt.

### **Voldoende ruimte voor industriële activiteiten, bedreiging van oprukkende woningbouw**

Het (industriële) bedrijfsleven lijdt jaarlijks meer dan 300 miljoen euro schade door oprukkende woningbouw, blijkt uit een recent onderzoek van SIRA in opdracht van het vorige kabinet. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor deze gigantische schadepost. De VNG-richtlijn "*Bedrijven en milieuzonering*" eist een afstand van minimaal 50 meter tussen een bedrijf (milieucategorie 3 en hoger) en nieuwe woningen, maar in de praktijk nemen gemeenten het niet zo nauw met deze richtlijn. Als bedrijven willen uitbreiden richting 'naburige woningen' zijn de minimale afstandscriteria echter keihard. Woningen die te dicht op industriële bedrijven gebouwd worden, leveren al snel klagende bewoners op. Met als gevolg dat bedrijven niet meer kunnen uitbreiden, moeten verhuizen of zeer kostbare maatregelen moeten nemen tegen de overlast. Overleg met gemeenten heeft tot nu toe weinig resultaat en de indruk is dat de VNG-richtlijn beperkt wordt nageleefd. Van provincies verwachten VNO-NCW-regio dat zij erop toezien dat industriële bedrijven voldoende ruimte hebben (geldt m.n. voor de categorie 3 en hoger). Provincies zouden dit moeten betrekken bij hun zienswijzen die zij mogelijk indienen bij bestemmingsplannen van gemeenten. Eventueel zouden zij ook aanvullende maatregelen (bijvoorbeeld verordeningen) kunnen overwegen, indien oprukkende woningbouw stelselmatig voor bedrijven tot problemen leidt.

### **Vestigingsbeleid detailhandel om verpaupering en leegstand te voorkomen**

Het winkellocatiebeleid richt zich van oudsher op behoud en versterking van bestaande centra. Maar in de bestaande centra blijkt het soms moeilijk ruimte vinden voor schaalvergroting. Afgelopen decennia is vooral in de periferie veel ontwikkeld, maar een deel daarvan verpaupert al. Ook niet perifere gebieden staan onder druk. Hoewel de gemiddelde leegstand in de detailhandel (ca. 8-9%) in vergelijking met bijvoorbeeld de leegstand in kantoren nog niet alarmerend is, neemt de leegstand wel toe en concentreert zich die verouderde wijk- en buurtwinkelcentra en in de versnipperde, vaak monofunctionele periferie. Om de balans te bewaren tussen enerzijds krachtige centrumgebieden en anderzijds de mogelijkheden in de periferie, vinden VNO-NCW-regio het van belang dat de IPO-richtlijnen voor detailhandel (2006) in een provinciale verordening worden verankerd.

#### **IPO-richtlijn (2006)**

De IPO-richtlijnen zijn:

- geen *weidewinkels* en
- *grootschalige winkels* bij voorkeur binnenstedelijk of onmiddellijk aan bestaande winkelgebieden.
- detailhandel in *volumineuze artikelen* mag onder voorwaarden in de periferie.
- datzelfde geldt voor *thematisch* gerichte detailhandel: wonen, outdoor, recreatie.
- grootschalige detailhandel met een *bovenlokale functie* behoort in stedelijk gebied.
- *clusters* van grootschalige detailhandel zijn alleen mogelijk in stedelijke netwerken.
- perifere/grootschalige ontwikkelingen slechts als deze niet ten koste gaan van de *bestaande detailhandelstructuur* (aan te tonen door onderzoek).

Op dit moment biedt toepassing van de IPO-richtlijnen het belangrijkste houvast voor een evenwichtige ontwikkeling van winkelgebieden. De sector is wel voornemens binnenkort met IPO en provincies overleg te voeren over het winkellocatiebeleid.

### **Herstructurering van bedrijventerreinen goed bewaken**

In het convenant dat rijk, provincies en gemeenten eind 2009 hebben afgesproken over de herstructurering van bedrijventerreinen staat dat het regionale bedrijfsleven moet worden betrokken bij het opstellen van provinciale herstructureringsprogramma's. Voorts moeten bij de herstructurering van specifieke bedrijvenlocaties natuurlijk de betrokken eigenaren en gebruikers van panden worden betrokken bij het beantwoorden van o.a. de vragen: wat is de mate van veroudering en wat zijn de eventuele herstructureringswensen, lopend van de relatief voordelige facelift tot de zeer dure herprofilering en transformatie. Provincies hebben bij de herstructureringsoperatie een belangrijke coördinerende rol. Provinciale regie zorgt dat gemeenten gezamenlijk bepaalde ruimteproblemen oplossen. In de praktijk blijkt bijvoorbeeld dat er te veel kantorenlocaties zijn, maar tekorten aan locaties voor bedrijven in categorie 3 en hoger. Het is wenselijk dat er ook ruimte komt voor bijvoorbeeld productie - of maakindustrie, die immers de noodzakelijke regionale werkgelegenheid met zich meebrengt. In het convenant is daarom afgesproken dat in de regionale planning voor voldoende segmentering moet worden gezorgd. VNO-NCW-regio verwachten dat provincies de komende vier jaar enthousiast uitvoering geeft aan die regierol en zorgt dat er voldoende, toekomstrobuste locaties zijn voor alle bedrijven, d.w.z. vooral ook in de categorie 3 en hoger.

### **Regionale verkeersknelpunten versneld aanpakken**

Afgelopen 25 jaar zijn de budgetten voor het provinciale wegennet sterk achtergebleven bij de andere wegsoorten. Bovendien zouden regionale wegen veel vaker dan nu een volwaardig alternatief voor de rijkswegen moeten zijn voor met name de kortere afstanden. Het regionale wegennet moet op veel plaatsen worden gemoderniseerd. Volgens VNO-NCW-regio moet de tijd die nodig is voor de aanleg van regionale wegen drastisch worden ingekort. De nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) van 1 juli 2008 biedt provincies mogelijkheden om tot een versnelling te komen via het instrument van het 'inpassingsplan'. Dit plan is bijvoorbeeld toegepast voor het versnellen van de aanleg van de N279 en de N31 Centrale As (Friesland).

### **Natuur en landelijk gebied**

Provincies spelen een belangrijke rol bij de uitvoering van Natura 2000, het Europese netwerk van natuurgebieden. Met name spelen ze een rol bij het opstellen van de beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden. Het is van belang dat provincies dit doen in overleg met belanghebbenden, waaronder het bedrijfsleven. In het beheerplan moeten de maatregelen worden opgenomen om de natuurdoelen te realiseren. Deze maatregelen moeten wel getoetst worden op haalbaarheid en betaalbaarheid. Verder dienen de sociaaleconomische effecten van deze maatregelen in kaart te worden gebracht. Afhankelijk van de uitkomsten van deze inventarisatie dienen deze te worden aangepast. Het is wenselijk om het regionale bedrijfsleven hier goed bij te betrekken.

Steeds vaker ondernemen agrarische bedrijven allerlei bedrijfsmatige nevenactiviteiten die onder de agrarische (hoofd)bestemming vallen. Belangrijk is dat deze nevenactiviteiten onder dezelfde regels vallen als die voor het reguliere bedrijfsleven gelden en als zodanig beoordeeld worden, en er dus geen lichtere regiem worden afgesproken. Het bedrijfsleven staat voor gelijke monniken, gelijke kappen. Decentrale overheden dienen hier op toe te zien.

De provincie dient hier ook een regierol te spelen om ongewenste ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied tegen te gaan en de ruimtelijke kwaliteit te borgen. Overleg met het betrokken bedrijfsleven is hierbij gewenst.

**Bevolkingskrimp (alleen voor provincies waar dit onderwerp speelt)**

Een aantal regio's in Nederland heeft nu al te maken met bevolkingsdaling en daling van aantal huishoudens. In een aantal andere gebieden zal dat op wat langere termijn gaan gebeuren. Het is van belang dat provincies zich bewust zijn van deze ontwikkelingen en daar tijdig op inspelen. Wat betreft de toekomstige ruimtelijke inrichting moet het onderwerp bevolkingsdaling aan de orde komen bij het opstellen van structuurvisies. De praktijk laat tot nu toe zien dat het zoeken naar oplossingen een goede samenwerking en afstemming tussen betrokken gemeenten en provincies vereist. Het is wenselijk dat de provincie daarbij een actieve rol vervult. In een recent SER advies over bevolkingskrimp (maart 2011) wordt ingegaan op de betrokkenheid van het bedrijfsleven bij dit onderwerp en op de kansen die door krimp worden geboden. Het SER advies bevat aanbevelingen die voor overheden goed bruikbaar zijn.